

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій

та освіти впродовж життя

26 серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради



Людмила МОГЕЛЬНИЦЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня «доктор філософії»

спеціальності D1 «Облік і оподаткування»

освітньо-наукова програма «Облік і оподаткування»

факультет бізнесу та сфери обслуговування

кафедра інформаційних систем в управлінні та обліку

Схвалено на засіданні кафедри
журналістики та філософських студій
25 серпня 2025 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

 Вадим СЛЮСАР

Гарант програми

 Сергій ЛЕГЕНЧУК

Розробник: д.філос.н., доц. Вадим СЛЮСАР

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	<i>Випуск 01</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 27 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності D1 «Облік і оподаткування» освітньо-наукова програма «Облік і оподаткування» затверджена Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя від 26 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів 5	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність D1 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	1
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		1	1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 4 самостійної роботи – 6,71	Освітньо-науковий ступінь «доктор філософії»	Лекції	
		28 год.	8 год.
		Практичні	
		28 год.	8 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
94 год.	134 год.		
Вид контролю: екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 37 % аудиторних занять, 63 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – 11 % аудиторних занять, 89 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти філософськими основами та методологією наукового пізнання, розуміння сутності та специфіки наукових досліджень, їх структуру, ідеали, норми й цінності. Предметом дисципліни є закономірності та тенденції наукового пізнання як особливої діяльності щодо виробництва наукових знань, наука як соціальний інститут, наука в системі вищої освіти.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння теоретичних знань про закономірності та тенденції наукового пізнання;
- освоєння стилю наукового мислення;
- формування вміння використання отриманих знань в наукових дослідженнях за спеціальністю D1;
- формування науково-методологічного світогляду через вивчення специфіки наукових знань та наукової картини світу;
- розуміння змісту філософії безпеки, війни та миру та особливості наукової діяльності у сфері безпеки

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності D1 «Облік і оподаткування» освітньо-наукова програма «Облік і оподаткування»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК05. Здатність здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі глибоких фахових знань, інноваційних методів викладання, дослідницької діяльності та академічної доброчесності, дотримуючись законодавства у сфері вищої освіти та положень професійних стандартів.

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 5

СК06. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність за фахом.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

СК09. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю D1 «Облік і оподаткування»:

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

Програма навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, шляхом включення актуальних тематик сталого розвитку у теми занять та індивідуальні завдання. Зокрема:

– ЦСР 4 «Якісна освіта» забезпечується через вивчення філософських засад професійної діяльності науково-педагогічних працівників, аналіз Болонського процесу як інструменту реформування вищої освіти та дослідження сучасних теорій освіти (біхевіоризм, конструктивізм тощо);

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 6

– ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання» реалізується через дослідження філософії економіки, онтології економічної реальності та проблеми раціональності в економічній науці, що сприяє розумінню закономірностей стабільного розвитку суспільства;

– ЦСР 9 «Інновації та інфраструктура» спрямована на аналіз взаємозв'язку науки, техніки та технологій, вивчення комплексних наукових інноваційних проєктів та ролі наукових революцій у зміні типів наукової раціональності;

– ЦСР 12 «Відповідальне споживання та виробництво» забезпечується через вивчення концепції сталого розвитку суспільства, ноосферної стратегії розвитку та аналіз етичних проблем у контексті новітніх технологій і економічних досліджень;

– ЦСР 16 «Мир, справедливість та сильні інститути» реалізується через засвоєння етики науки, персональної етики вченого та вивчення історичного розвитку інституційних норм наукової діяльності, що формує відповідальне ставлення до наукового пошуку;

– ЦСР 17 «Партнерство заради сталого розвитку» забезпечується через осмислення міжнародної інтеграції вищої освіти і науки, участь у програмах обміну (наприклад, Еразмус) та розвиток глобального партнерства в інтересах вирішення глобальних проблем людства.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 7

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1

Філософія науки: історія становлення та теоретичні засади

Тема 1. Філософія науки як спеціальна філософська дисципліна (ЗК01, ЗК04, РН02, РН10).

Предмет філософії науки. Етапи її розвитку. Основні функції філософії науки. Діалектика сучасної науки та філософії.

Тема 2. Природа науки (ЗК01, ЗК04, РН02, РН10).

Наука як особливий тип знання. Атрибутивні характеристики наукового знання. Співвідношення науки і філософії. Наукове і міфологічне знання. Наукове і повсякденне знання. Наукове і релігійне знання. Наукове і позанаукове знання. Демаркація науки і ненауки: критерії науковості (верифікація, фальсифікація, парадигмальність), проблема псевдонауки в сучасному інтелектуальному просторі.

Тема 3. Стадії розвитку науки (ЗК01, ЗК04, РН02, РН10).

Антична наука. Арістотель як перший філософ науки, як засновник формальної логіки. Наука в епоху Середньовіччя. Новоєвропейський період розвитку науки: а) класичний етап; б) некласична наука; в) постнекласична наука. Роль експериментального методу у розвитку науки. Коперникова революція в науці. Метафізичне обґрунтування наукового дослідження Декартом.

Тема 4. Філософія науки XIX-XX ст. (ЗК01, ЗК04, РН02, РН10).

Роль позитивізму, емпіріокритицизму, неопозитивізму, постпозитивізму у становленні філософії науки. Концепція наукового пізнання Е. Маха. Природна концепція світу Р. Авенаріуса. «Логічний атомізм» Б. Рассела. Концепція «мовних ігор» Л. Вітгентштейна. Концепція теоретичного реалізму П. Фейєрабенда. Вчення про теорію як форму наукового пізнання К. Поппера. Методологія науково-дослідницьких програм І. Лакатоса.

Тема 5. Особливості наукової діяльності. Етика науки (ЗК04, СК03, СК09, РН06)

Мова науки. Соціокультурна сутність науки. Наука і мораль. Етика науки. Персональна етика вченого. Основні функції науки. Етичні проблеми в контексті новітньої біотехнології, етика досліджень в економічних науках. Структура етичного регулювання наукових досліджень. Лідерство та наставництво в науковому середовищі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 8

Тема 6. Структура наукового знання (СК01, СК02, РН01, РН04).

Емпіричний і теоретичний рівні наукового знання. Загальнонаукові і загальнологічні форми наукового знання. Наукове поняття. Науковий закон. Наукова модель. Емпіричні форми наукового знання. Емпіричний закон. Теоретичні форми наукового знання. Ідеалізація. Теоретичний закон. Наукова проблема. Наукова гіпотеза. Наукова картина світу. Теорія як ідеал наукового пізнання. Наукова теорія як складна система. Теорія і реальність. Дисциплінарна структура науки. Класифікація наук.

Тема 7. Методологія наукового пізнання (СК01, СК02, РН01, РН04).

Науковий метод на різних рівнях наукового пізнання. Наукові методи, методологічні принципи й інші регулятиви наукової діяльності. Емпіричні і теоретичні методи наукового пізнання (дослідження). Емпіричні методи наукового пізнання. Наукове спостереження. Вимірювання. Науковий експеримент. Теоретичні методи наукового пізнання. Ідеалізація. Уявний експеримент. Аксиоматичний метод. Формалізація. Математичне моделювання. Метод гіпотез і гіпотетико-дедуктивний метод. Загальнологічні методи наукового дослідження. Абстрагування. Порівняння. Аналіз і синтез. Індукція. Аналогія. Моделювання. Методологія науки і наукова раціональність. Фундаментальні і прикладні дослідження в науці. Структурно-функціональний аналіз як науковий метод. Методологія герменевтичного аналізу. Феноменологічна методологія науки. Методологічний плюралізм у філософії постмодернізму.

Змістовний модуль 2

Філософські основи сучасної науки

Тема 8. Наука як соціальний інститут (ЗК04, СК03, РН06)

Наука як соціокультурний феномен. Історичний розвиток інституційних норм наукової діяльності. Еволюція способів трансляції наукових знань. Наука, людина, повсякденність. Наука як відповідь на людські потреби. Наука і економіка. Наука і влада. Проблема державного регулювання науки.

Тема 9. Наукові традиції та наукові революції (СК08, РН10).

Взаємодія традицій і виникнення нового знання. Проблема наукових традицій. Різноманіття наукових традицій. Наукові революції як перебудова підстав науки. Глобальні революції і зміна типів наукової раціональності. Відкриття раціональності в філософії античності. Концепція розвитку наукового знання К. Поппера. Концепція «наукових революцій» Т. Куна. Перша наукова революція і формування наукового твань раціональності. Друга наукова революція і зміни в типі раціональності. Третя наукова революція і формування нового типу раціональності Четверта наукова революція: тенденції повернення до античної раціональності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 9

Тема 10. Філософські засади сучасної наукової картини світу (СК08, РН10).

Цілісність, ціле та тотальне ціле як типи цілісності систем, що самоорганізуються. Тотальне ціле як результат самоорганізації. Живе як четвертий квантовий рівень організації природи. Філософські засади сучасної наукової картини світу: причинність і детермінізм. Філософська критика лапласівського детермінізму. Синергетика. Самоорганізація як спонтанне виникнення цілісних складних утворень в однорідному до цього середовищі. Математичні моделі динамічного хаосу. Філософські засади сучасної наукової картини світу: простір і час.

Тема 11. Особливості сучасного етапу розвитку науки (ЗК04, СК03, РН06).

Головні характеристики сучасної, постнекласичної науки. Освоєння синергетичних систем, що саморозвиваються, і нові стратегії наукового пошуку. Комплексні наукові інноваційні проекти. Глобальний еволюціонізм і сучасна наукова картина світу. Осмислення зв'язків соціальних і внутрішньо наукових цінностей як умова сучасного розвитку науки. Етичні проблеми науки ХХІ ст. Постнекласична наука і зміна світоглядних орієнтацій техногенної цивілізації. Сцієнтизм і антисцієнтизм. Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз.

Тема 12. Філософське осмислення глобальних проблем сучасності. Наука і сучасна система вищої освіти (ЗК03, ЗК05, СК06, РН02).

Глобальні проблеми людства. Різноманіття філософських підходів до осягнення глобальних проблем. Глобальні проблеми сучасності та постнекласична методологія. Наука, техніка, технологія. Взаємозв'язок техніки і науки. Техніка як соціокультурний феномен. «Технократична концепція» та її критика. Концепція сталого розвитку суспільства. Роль науки у вивченні та розв'язанні глобальних проблем. Ноосферна стратегія сталого розвитку. Проблеми обліку та оподаткування в контексті глобальних проблем. Болонський процес як процес структурного реформування національних систем вищої освіти країн Європи. Історія розвитку Болонського процесу. Зміст і головні складові Болонського процесу. Учасники Болонського процесу. Організація наукової та педагогічної діяльності в ЗВО Європи. Еразмус як програма обмінів студентів, викладачів та науковців країн-членів Євросоюзу. Вища школа України в загальноцивілізаційному контексті.

Тема 13. Філософські засади професійної діяльності науково-педагогічних працівників (ЗК03, ЗК05, СК06, СК09, РН10).

Професійні компетентності науково-педагогічного працівника. Кваліфікаційні вимоги до науково-педагогічного працівника. Правові основи діяльності науково-педагогічних працівників вищої школи. Сучасні психолого-педагогічні вимоги до викладача вищої школи. Теоретичні основи професійного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 10

розвитку та кар'єрного зростання науково-педагогічних працівників в умовах інтеграції вищої освіти і науки. Управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників. Професійний розвиток науково-педагогічних працівників на основі компетентнісного підходу. Основні завдання системи та процедури забезпечення якості вищої освіти, Система стандартів вищої освіти. Місце наукової діяльності викладача у методичному забезпеченні навчального процесу. Напрямки структурного реформування вищої освіти України з огляду на Болонський процес. Філософія вищої освіти. Сучасні теорії освіти: біхевіоризм, неопрогресивізм, есенціалізм, конструктивізм, критична педагогіка. Проблеми філософії освіти: логіка та критичне мислення, трансформативна освіта, навчання та освіта дорослих, освіта за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Тема 14. Філософія економіки (СК01, СК08, РН01, РН04).

Філософія економіки в структурі філософії науки: статус, предмет і методологічні межі економічного знання. Онтологія економічної реальності. Епістемологія економічної теорії: пояснення, розуміння і моделювання в економічних науках. Методологічний індивідуалізм vs холізм: проблема рівнів аналізу в економічному пізнанні. Проблема раціональності в економічній науці: нормативні та дескриптивні моделі (homo economicus і його критика). Економічні моделі як наукові ідеалізації: статус абстракцій, спрощень і математизації. Цінності та ідеологія в економічному знанні: межі наукової нейтральності. Міждисциплінарність у сучасній економічній науці: поведінкова економіка, нейроекономіка, інституціоналізм. Прогностична функція економічної науки: можливості та межі передбачення в складних соціальних системах. Етика наукових досліджень у сфері економіки та бізнесу: відповідальність експертного знання у публічній політиці. Проблема законів і причинності в економічних науках. Експеримент і емпірична верифікація в економічних науках.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 11

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Філософія науки: історія становлення та теоретичні засади								
Тема 1 Філософія науки як спеціальна філософська дисципліна	10	2	2	6	10	0,5	0,5	9
Тема 2 Природа науки	9	2	–	7	9	1	0,5	7,5
Тема 3. Стадії розвитку науки	10	2	2	7	10	0,5	0,5	9
Тема 4. Філософія науки XIX-XX ст.	13	2	4	8	13	0,5	1	11,5
Тема 5. Особливості наукової діяльності. Етика науки	8	2	2	4	9	0,5	0,5	8
Тема 6. Структура наукового знання.	11	2	2	7	11	0,5	0,5	10
Тема 7. Методологія наукового пізнання	13	2	1	8	13	0,5	0,5	12
Модульний контроль 1	1	–	1	–	–	–	–	–
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	75	14	14	47	75	4	4	67
Змістовий модуль 2. Філософські основи сучасної науки								
Тема 8. Наука як соціальний інститут	10	2	2	6	10	0,5	0,5	9
Тема 9. Наукові традиції та наукові революції	10	2	2	6	10	0,5	0,5	9
Тема 10. Філософські засади сучасної наукової картини світу	11	2	2	7	11	0,5	0,5	10
Тема 11. Особливості сучасного етапу розвитку науки	11	2	2	7	11	0,5	0,5	10
Тема 12. Філософське осмислення глобальних проблем сучасності. Наука і сучасна система вищої освіти	13	4	2	7	13	1	0,5	11,5
Тема 13. Філософські засади професійної діяльності науково-педагогічних працівників	11	2	2	7	11	1	0,5	9,5
Тема 14. Філософія економіки	8	–	1	7	9	–	1	8
Модульний контроль 2	1	–	1	–	–	–	–	–
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	75	14	14	47	75	4	4	67
ВСЬОГО	150	28	28	94	150	8	8	134

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 12

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовний модуль 1. Філософія науки: історія становлення та теоретичні засади			
1	Тема 1 Філософія науки як спеціальна філософська дисципліна	2	0,5
2	Тема 2 Природа науки	–	0,5
3	Тема 3. Стадії розвитку науки	2	0,5
4	Тема 4. Філософія науки XIX-XX ст.	4	1
5	Тема 5. Особливості наукової діяльності. Етика науки.	2	0,5
6	Тема 6. Структура наукового знання.	2	0,5
7	Тема 7. Методологія наукового пізнання	1	0,5
8	Модульний контроль 1	1	–
Змістовний модуль 2. Філософські основи сучасної науки			
9	Тема 8. Наука як соціальний інститут	2	0,5
10	Тема 9. Наукові традиції та наукові революції	2	0,5
11	Тема 10. Філософські засади сучасної наукової картини світу	2	0,5
12	Тема 11. Особливості сучасного етапу розвитку науки	2	0,5
13	Тема 12. Філософське осмислення глобальних проблем сучасності. Наука і сучасна система вищої освіти	2	0,5
14	Тема 13. Філософські засади професійної діяльності науково-педагогічних працівників	2	0,5
15	Тема 14. Філософія економіки	1	1
16	Модульний контроль 2	1	–
РАЗОМ		28	8

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовний модуль 1. Філософія науки: історія становлення та теоретичні засади			
1	Тема 1 Філософія науки як спеціальна філософська дисципліна Діалектика сучасної науки та філософії	6	9
2	Тема 2 Природа науки Наукове і повсякденне знання	7	7,5
3	Тема 3. Стадії розвитку науки Роль експериментального методу у розвитку науки	7	9
4	Тема 4. Філософія науки XIX-XX ст. Природна концепція світу Р. Авенаріуса.	8	11,5
5	Тема 5. Особливості наукової діяльності. Етика науки. Етичні проблеми в контексті новітньої біотехнології	4	8
6	Тема 6. Структура наукового знання. Теорія і реальність	7	10
7	Тема 7. Методологія наукового пізнання Феноменологічна методологія науки.	8	12

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 13

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 2. Філософські основи сучасної науки			
8	Тема 8. Наука як соціальний інститут Проблема державного регулювання науки	6	9
9	Тема 9. Наукові традиції та наукові революції Відкриття раціональності в філософії античності	6	9
10	Тема 10. Філософські засади сучасної наукової картини світу Математичні моделі динамічного хаосу	7	10
11	Тема 11. Особливості сучасного етапу розвитку науки Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз	7	10
12	Тема 12. Філософське осмислення глобальних проблем сучасності. Наука і сучасна система вищої освіти Вища школа України в загальноцивілізаційному контексті	7	11,5
13	Тема 13. Філософські засади професійної діяльності науково-педагогічних працівників Філософія вищої освіти.	7	9,5
14	Тема 14. Філософія економіки Прогностична функція економічної науки: можливості та межі передбачення в складних соціальних системах	7	8
Всього		94	134

7. Індивідуальні самостійні завдання

Підготовка доповідей, виконання творчих завдань та написання есе щодо проблемного питання з філософії науки, а також визначення внеску філософів у становлення та розвитку наукових галузей, в т.ч. філософії економіки.

Виконання завдань визначення ролі й місця філософів передбачає:

- встановлення приналежності до наукових шкіл, філософських течій, напрямів конкретного дослідника;
- визначення основоположних засад вчення школи (напрям, течії) та особистого внеску філософа в їх розробку;
- аналіз змісту основних праць філософа;
- з'ясування, який розвиток отримали його ідеї в історико-філософському дискурсі.

Пропоновані теми:

1. Позитивізм і становлення ідеалу науковості в економічній теорії (Огюст Конт, Джон Стюарт Мілль).

2. Методологічний анархізм Пола Фейєрабенда та межі плюралізму в соціально-економічному пізнанні.

3. Макс Вебер: проблема ціннісної нейтральності науки та її значення для економічних досліджень.

4. Карл Маркс як критик політичної економії: наука чи ідеологія?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 14

5. Фрідріх Гаєк і проблема спонтанного порядку: епістемологія ринку.
6. Поведінкова економіка як виклик класичному ідеалу раціональності: філософсько-науковий аналіз.
7. Онтологічний статус економічних законів: чи можлива «строга» наука про суспільство?
8. Імре Лакатос і методологія науково-дослідницьких програм у розвитку економічної теорії.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку	<ul style="list-style-type: none"> – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) – Ситуаційний метод
РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування	<ul style="list-style-type: none"> – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) – Ситуаційний метод
РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм)
РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми	<ul style="list-style-type: none"> – Наочні методи (демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності	<ul style="list-style-type: none"> – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) – Ситуаційний метод

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 15

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку	– Усне опитування, участь у дискусії – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю
РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування	– Екзамен
РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.	
РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	
РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності	

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 16

– поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестів.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	42	42
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	18	18
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):		
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	20	20
2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій		
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 17

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	16	16
Участь у дискусії	8	8
Виконання тестових завдань	18	18
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	42	42

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Зарахування балів за виконання завдань модульного контролю здійснюється за умови, що здобувач вищої освіти набрав не менше 60% від максимальної кількості балів, які передбачені для даного виду контролю.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 18

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньо-наукової програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньо-наукової програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньо-наукової програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 19

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 20

11. Глосарій

№ з/п	Український термін	Англійський переклад
1	Філософія	Philosophy
2	Онтологія	Ontology
3	Епістемологія	Epistemology
4	Етика	Ethics
5	Логіка	Logic
6	Метафізика	Metaphysics
7	Гносеологія	Theory of Knowledge
8	Діалектика	Dialectics
9	Ідеалізм	Idealism
10	Матеріалізм	Materialism
11	Дуалізм	Dualism
12	Раціоналізм	Rationalism
13	Емпіризм	Empiricism
14	Детермінізм	Determinism
15	Екзистенціалізм	Existentialism
16	Феноменологія	Phenomenology
17	Гуманізм	Humanism
18	Натурфілософія	Natural Philosophy
19	Релятивізм	Relativism
20	Постмодернізм	Postmodernism
21	Герменевтика	Hermeneutics
22	Антропологія	Anthropology
23	Соціальна філософія	Social Philosophy
24	Лібералізм	Liberalism
25	Прагматизм	Pragmatism

12. Рекомендована література

Основна література

1. Абдула А. Сучасна філософія науки: передумови формування та основні напрями. Актуальні проблеми духовності. 2023. № 24. С. 23 – 44. <https://doi.org/10.31812/apm.7693>
2. Задорожна-Княгницька Л.В., Нетреба М.М., Бодик О.П. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2022. 309 с. https://www.researchgate.net/publication/395535691_Pedagogika_visoi_skoli_navcaln_ij_posibnik
3. Кулішов В.С. Педагогіка вищої школи: електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 120 с. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747987/1/ЕНМК_Педагогіка-вищої-школи_-ОК-6.pdf

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 21

4. Луговий В. І., Саух П. Ю., Таланова Ж. В. Аспірантська підготовка як фактор університетської конкурентоспроможності: аналітичний огляд стану в Україні. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2022. № 4 (1). <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4136>
5. Максюта М., Соколова О. Філософія науки: гуманітарно-педагогічний синтез : монографія. Херсон : Олді-плюс, 2020. 310 с.
6. Мартиненко О., Рупташ О., Радзіняк Т. Місце та роль філософії науки в постсекулярному дискурсі. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2023. Вип. 46. С. 114 – 123. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.46.14>.
7. Омельчук І.В. Перспективи розвитку новітньої філософії науки з плюралістичного погляду. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*. 2023. Вип. 47. С. 111 – 119.
8. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник; О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4e1d91e7-e582-4715-87c4-846d11702b07/content>
9. Поліщук І. Є., Галіченко М. В. Філософія та методологія науки у контексті сучасної університетської освіти. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2021. № 4. С. 146-152. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Perspekt_2021_4_21.
10. Розман І. І. Філософія і методологія: динаміка розвитку науки. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2022. Вип. 1. С. 242-244. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_1_55.
11. Саух П. Ю., Саух І. В. «Суспільство 5.0». Архітектоніка освіти в умовах п'ятої промислової революції: виклики та перспективи. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. № 5 (2), С. 1 – 7. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5223>
12. Філософія освіти : навчальний посібник. – 2-ге видання / за наук. ред. академіка В. П. Андрущенка [та ін.]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с.
13. Griffen L. O., Ryzheva N. O. Artificial intellect and human nature. *Studies in history and philosophy of science and technology*. 2023. Vol. 32 № 1. Pp. 3 – 18. <https://vestnikdnu.dp.ua/index.php/ifnit/article/view/144/151>
14. Klepko S. Controversies in the Ukrainian field of philosophy of education. *Filosofiya Osvity. Philosophy of Education*, 2023. № 29 (1), 153–179. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-1-9>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 22

15. Slyusar V. M., Koval V. O. Advertising in the modern urban space: a socio-philosophical analysis. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences*. 2020. № 2(88). 146-156. [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2\(88\).2020.146-156](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2(88).2020.146-156)
16. Slyusar V., Kozlovets M., Horokhova L., Chaplinska O. Phenomenon of targeted advertising in postpanoptic society. *Humanities Studies: Collection of Scientific Papers*. 2021. 8 (85). P. 48–56. <https://doi.org/10.26661/hst-2021-8-85-05>
17. Slyusar V. M., Shkil L. L., Slyusar M. V. Substantive approach to the definition of «advertising»: philosophical and communicative aspect. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences*. 2021. 9 (86). P. 103 – 112. [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2\(90\).2021.103-112](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2(90).2021.103-112)
18. Yakovleva O., Slyusar V., Kushnir O., Sabovchyk A. New Trends in Scientific and Technological revolution (STR) and Transformation of Science and Education Systems in the Paradigm of Sustainable Development. *E3S Web of Conferences. EDP Sciences*. 2021 Vol. 277. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202127706006>

Допоміжна література

1. Безтелесна Л. І., Печенюк А. В. Управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників : монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 198 с.
2. Глобальні цілі сталого розвитку. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>
3. Гудков С. Філософія економіки: праксеологічне значення для України. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2018. № 1. С. 45-55.
4. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І., Чуйко В. Л. Філософія науки: підручник; за ред. І. С. Добронравової. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.
5. Замула І., Давидова І., Кірейцева Г., Корбут М., Травін В. Стратегія сталого розвитку: еколого-економічний аспект. Навчальний посібник. Житомир: ЖДТУ, 2017. 200 с.
6. Ільїн В.В. *Україна в парадигмі фінансово-економічних викликів цивілізації. В Цивілізаційний вибір України і соціальний прогрес.*, Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. С. 108-134.
7. Кадикало А. М. Аспекти трансформації орієнтирів наукового мислення. *Практична філософія*. 2016. № 4. С. 134 – 140.
8. Кубальський О. Впровадження в університетах наукової освіти і

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 23

залучення талановитої молоді до науки. Філософія освіти. *Philosophy of Education*, 2022. № 28(2). С. 118 – 128. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2022-28-2-6>

9. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.

10. Литовченко І. В. Віртуалізація соціальної реальності та соціальних інститутів в умовах розвитку інформаційного суспільства. *Вісник Національного Авіаційного Університету. Серія: Філософія. Культурологія*. 2020. №. 1. С. 64-66. Режим доступу: <https://jrnل.kai.edu.ua//index.php/VisnikPK/article/view/14828>

11. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/dca98cbd-487b-43eb-86ef-d5c4634bf16c/content>

12. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 184 с.

13. Петькун С. М., Шеремета О. М., Пенцак П.В. Інформаційні комунікації як філософія бізнесу. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 4 (30). С. 123 – 128.

14. Рябченко В.І. Вища школа України в загальноцивілізаційному контексті: соціально-філософський аналіз з позицій світоглядно-компетентнісного підходу. [Монографія]. Київ: Фітосоціоцентр, 2015. 674 с.

15. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.

16. Синяков С. В., Юрченко Е. А. Філософія та економічна наука. *Економіка та управління на транспорті*. 2016. Вип. 3. С. 154–160.

17. Слюсар В. М. Акоста Уріель В Велика українська енциклопедія, т. 1 / Упорядник д. і. н. Киридон А. М. Київ: Державна наукова установа "Енциклопедичне видавництво", 2016. С. 520 – 521.

18. Слюсар В. М. Насилля: соціально-філософська природа. Житомир: Вид-во Євенок О. О., 2017. 450 с.

19. Слюсар В., Яблонська Н., Мосієнко О. Формування лідерських soft skills в закладах вищої освіти (на прикладі підготовки вчителів «Захисту України»). *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2024. №17. С. 66-76.

20. Слюсар, В., Яблонська, Н., Зайко, Л., Панченко, Н. Формування цифрової стійкості у підготовці фахівців з національної безпеки та вчителів «Захисту України». *Society and Security*. 2024. № 2-3(3). С.106–111.

21. Філософія глобальних проблем сучасності: Навч. посібн. для студ.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 24

вищих технічних навчальних закладів [Кол. авторів; за наук. ред. Арістової А. В.; упорядн. словн. Волобуєва С. В.]. Київ: НТУ, 2016. 184 с.

22. Ханстантинов В.О. Філософія науки: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. 188 с.

23. Чандрен Н. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування, економіки та суспільства. Київ: Наш формат, 2018. 280 с.

24. Ченбай Н. А. Трансформації духовної культури особистості в умовах становлення інформаційного суспільства. *Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія*. 2018. № 1, С. 129-132. Режим доступу: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vnau_f_2018_1_32.pdf

25. Штанько В. І. Філософія і методологія сучасної науки. Підручник. Харків, 2017. 177 с.

26. Ящук Т. І. Господарство як предмет аналізу в сучасній практичній філософії. *Філософська думка*. 2017. № 3. С. 24–40.

27. Laktionova A. Philosophy of Engineering and Design Technological Actions: Rationality, Argumentation, Modelling. *Filosofiya Osvity. Philosophy of Education*, 2023. № 29(1), 125–140. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-1-7>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://pidru4niki.com/filosofiya/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://www.nbu.gov.ua/node/1539>
4. Stanford Encyclopedia of Philosophy [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://plato.stanford.edu/>
5. Архів журналу «Філософська думка» <https://dumka.philosophy.ua/index.php/fd>
6. Архів журналу «Sententiae» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://sententiae.vntu.edu.ua/>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 25

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08- 05.01/D1.00.1/ ДФ/ОК2-1-2025
	Випуск 01	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій

та освіти впродовж життя

26 серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради



Людмила МОГЕЛЬНИЦЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня «доктор філософії»

спеціальності D1 «Облік і оподаткування»

освітньо-наукова програма «Облік і оподаткування»

факультет бізнесу та сфери обслуговування

кафедра інформаційних систем в управлінні та обліку

Схвалено на засіданні кафедри
журналістики та філософських студій
25 серпня 2025 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

 Вадим СЛЮСАР

Гарант програми

 Сергій ЛЕГЕНЧУК

Розробник: д.філос.н., доц. Вадим СЛЮСАР

Житомир
2025 – 2026 н.р.